

Vlaams
Parlement

ingediend op **732** (2015-2016) – Nr. 2
14 juni 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
uitgebracht door Vera Jans en Freya Saeyns

over het voorstel van resolutie

van Katia Segers, Caroline Gennez, Tine Soens
en Freya Van den Bossche

betreffende een gecoördineerde
en transversale aanpak van cyberpesten

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin:

Voorzitter: Bart Van Malderen.

Vaste leden:

Caroline Croo, Danielle Godderis-T'Jonck, Lies Jans, Lorin Parys, Peter Persyn, Tine van der Vloet;
Griet Coppé, Cindy Franssen, Vera Jans, Katrien Schryvers;
Freya Saeys, Martine Taelman;
Freya Van den Bossche, Bart Van Malderen;
Elke Van den Brandt.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Vera Celis, Cathy Coudyser, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester,
Manuela Van Werde;
Sonja Claes, Dirk de Kort, Kathleen Helsen, Tinne Rombouts;
Jo De Ro, Emmily Talpe;
Jan Bertels, Bert Moyaers;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:

Ortwin Depoortere.

Documenten in het dossier:

732 (2015-2016) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

1. Toelichting	4
2. Bespreking	5
3. Stemming	7

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin besprak het voorstel van resolutie betreffende een gecoördineerde en transversale aanpak van cyberpesten tijdens haar vergadering van dinsdag 7 juni 2016.

1. Toelichting

Hoewel *Katia Segers* het internet roemt, waarschuwt ze tegelijk voor gevaren en uitdagingen, waar cyberpesten er een van is. Pesten is een verschrikking die levens kost. Het is van alle tijden, maar verloopt thans steeds vaker online. De hedendaagse mens leeft niet langer met maar in de media. Een groot deel van zijn leven speelt zich online af. Samen met technologische innovaties die het leven verrijken, steken nieuwe maatschappelijke problemen, zoals cyberpesten, de kop op.

De aard van het cyberpesten varieert sterk. Hoewel er slechts fragmentair cijfermateriaal beschikbaar is, wijst alles erop dat het een belangrijk probleem is. Ondanks preventie-initiatieven blijven de cijfers stabiel, wat aantoont dat het probleem niet wordt teruggedrongen. Het is belangrijk te onderkennen dat niet alleen jongeren maar ook volwassenen het slachtoffer worden van cyberpesten. Cyberpesten onder volwassenen is nog onvoldoende bekend en moet de komende jaren in kaart worden gebracht.

Cyberpesten ligt vaak in het verlengde van het eerder traditionele pesten, al vertoont het kenmerken die de impact op het slachtoffer versterken. Cyberpesten kan over meer kanalen, waar traditioneel pesten zich in een bepaalde setting afspeelt. Cyberpesten kan anoniem waardoor de pesters niet traceerbaar lijken. Cyberpesten is vaak langdurig zichtbaar. Het is moeilijk om een post te laten verwijderen van sociale media. Cyberpesten is ook zichtbaar voor een grote groep internetgebruikers. De daders worden niet onmiddellijk geconfronteerd met het resultaat van hun acties waardoor ze niet merken welke schade ze aanrichten.

Cyberpesten verdient continue beleidsaandacht. Het vereist een transversale en gecoördineerde aanpak over beleidsdomeinen en bevoegdheden heen. De Vlaamse Regering moet haar beloftes ter zake waarmaken in een coherent en transversaal beleid gecoördineerd door Welzijn. Een op te richten onafhankelijk multidisciplinair kenniscentrum over pesten en cyberpesten moet alle kennis en hefboomen bundelen en ontsluiten voor relevante actoren. De academische wereld vraagt daar al langer naar. Kennis en goede praktijken moeten kunnen doorstromen vanuit een centraal punt waarrond alle belanghebbenden worden samengebracht om gecoördineerd actie te ondernemen. Scholen erkennen dat cyberpesten een probleem is en dat ze een rol te vervullen hebben. Het ontbreekt scholen echter aan tijd, professionele steun en richtlijnen.

Tegelijk stelt dit voorstel van resolutie enkele concrete acties voor, die op korte termijn gerealiseerd kunnen worden. Wetenschapsbeleid moet investeren in onderzoek naar een beter begrip van cyberpesten, naar cyberpesten onder volwassenen en naar copingstrategieën. Volwassenen pesten elkaar niet alleen op de werkvloer maar ook in verenigingen. Niemand weet hoe daarmee om te gaan.

Ook het beleidsdomein Media speelt een rol. De VRT voert jaarlijks een actie tegen pesten. De sensibiliseringscampagnes moeten echter geïntensifieerd worden. Ook het Kenniscentrum Mediawijsheid heeft expertise in huis.

Het voorstel van resolutie beoogt een 'whole school approach', die vier strategieën combineert (educatie, structurele maatregelen, afspraken en ten slotte, zorg en begeleiding) met vier werkingsniveaus (leerling, klas, school en omgeving). Mediawijsheid moet deel uitmaken van curriculum en eindtermen van

het lager onderwijs, en moet explicieter aan bod komen tijdens de lerarenopleiding. Bijscholing lijkt noodzakelijk.

Welzijn moet zorgen voor een toegankelijk meldpunt voor cyberpesten en voor bijscholing voor zorgverstrekkers. Het moet cyberpesten bespreekbaar maken in het kader van welzijn op de werkvloer.

Het bevoegdheidsdomein Jeugd moet cyberpesten opnemen in de opleiding van animatoren. Ook hier moet bijscholing georganiseerd worden.

De Vlaamse Regering moet structureel overleg opzetten met de federale overheid om te onderzoeken hoe te vermijden dat cyberpesters anoniem kunnen tewerkgaan. Een kader voor ethisch hacken kan daartoe bijdragen. Er moet worden afgestemd met de initiatieven van het Centrum voor Cybersecurity België. Politiediensten moeten over dit thema gesensibiliseerd worden. Socialemediabedrijven en de telecomsector moeten worden aangemaand om een beleid te voeren waardoor cyberpesten op een laagdrempelige wijze gemeld kan worden. Die bedrijven moeten zelf actiever kunnen optreden bij meldingen, kiezen voor 'safety by design' en investeren in technologieën die de cyberpester identificeren en de gebruiker sensibiliseren.

Er is geopteerd voor een breed voorstel van resolutie. Eén jaarlijkse sensibiliseringscampagne volstaat niet om dit fenomeen onder controle te krijgen. De hoofdindieners verklaart zich bereid in discussie te treden en nodigt uit hierover hoorzittingen te organiseren.

2. Bespreking

Vera Jans beaamt dat cyberpesten een groot en groeiend probleem vormt. Cyberpesten is vaak brutaler en ingrijpender dan klassiek pesten. Omdat het ingrijpt op tal van levensdomeinen, is het geen zaak van Welzijn alleen. CD&V onderschrijft de ernst van het probleem en het belang van een gecoördineerd beleid. De belangrijkste bakens zijn evenwel reeds uitgezet. Op 29 januari 2016 hebben de vier Vlaamse ministers bevoegd voor Onderwijs, Jeugd, Sport en Welzijn zich geëngageerd tot een gezamenlijke actie op het vlak van sensibilisering en preventie, en tot een adequaat en gepast reactiebeleid. De Vlaamse Regering kiest voor een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak, en heeft een doelgerichte samenwerking opgezet om dit pestgedrag aan te pakken.

Een aantal maatregelen is inmiddels reeds genomen. Er wordt een kennisplatform opgericht. De oproep is gelanceerd. Verschillende beleidsdomeinen cofinancieren en participeren. Er is budget voor wetenschappelijk onderzoek. 1712 richt zich ook tot mindertienjarigen zodat kinderen en jongeren in hun taal informatie krijgen over cyberpesten en hulp. Daarnaast zet de minister van Onderwijs in op methodieken zoals 'peer mediation'.

Dat de Vlaamse Regering voor een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak opteert, komt tegemoet aan de bezorgdheid. Elke minister die beloftes is aangegaan, zal daaraan op het gepaste moment herinnerd worden. Om al deze redenen steunt CD&V de vraag naar hoorzittingen niet, en kan ze dit voorstel van resolutie niet goedkeuren.

Freya Saeys gaat evenmin in op de vraag hierover hoorzittingen te organiseren. Ze herinnert aan haar vraag om uitleg over het pleidooi voor een Vlaams kenniscentrum tegen (cyber)pesten (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2014-15, nr. 1089). In zijn antwoord verwees minister Vandeurzen naar de op dat moment nog op te starten beleidsdomeinoverschrijdende werkgroep onder voorzitterschap van de onderwijsadministratie en in samenwerking met het Vlaams Forum

Kindermishandeling. Deze werkgroep zou samen met tal van betrokken actoren initiatieven en lacunes in kaart brengen, evalueren en onderzoeken welke strategieën een antwoord kunnen bieden.

In zijn antwoord achtte minister Vandeurzen ook afstemming met het federale niveau aangewezen om tot concrete engagementen te komen. De vraag of een Vlaams kenniscentrum moet worden opgericht, zou deel uitmaken van deze besprekingen. Er zijn zowel materiaal als methodieken. De verdere implementatie zou worden onderzocht.

In het voorstel van resolutie ontbreken initiatieven op het vlak van Sport en Werk. De federale minister van Werk is bevoegd voor welzijn op het werk. Freya Saeys geeft er de voorkeur aan een stand van zaken van de verschillende initiatieven af te wachten, alvorens dit voorstel van resolutie te beoordelen.

Peter Persyn wil niet ingaan op de vraag hierover hoorzittingen te organiseren. N-VA onderschrijft ernst en impact van cyberpesten, maar sluit zich aan bij de gecoördineerde aanpak.

Katia Segers verneemt van alle fracties dat ze de ernst van dit probleem erkennen en er werk van willen maken. Een integraal beleid werd aangekondigd in 2014. Die aankondiging is in 2015 hernieuwd. Het is goed dat de oproep voor het kennisplatform inmiddels is gelanceerd. Omdat dit kennisplatform ruimer zal werken dan louter cyberpesten, rijst de vraag in welke mate dit platform expertise over pesten en cyberpesten zal samenbrengen en als kenniscentrum zal optreden. Het platform lijkt eerder gericht op kinderen terwijl ook het cyberpesten onder volwassenen aangepakt moet worden.

Het voorstel van mevrouw Saeys om het bevoegdheidsdomein Werk toe te voegen, kan op de steun van Katia Segers rekenen. Het is haar echter niet duidelijk of de meerderheid op een stand van zaken van minister Vandeurzen wacht, alvorens deze bespreking voor te zetten.

Bart Van Malderen zegt dat de suggestie van mevrouw Saeys om een stand van zaken af te wachten, een getrapte aanpak veronderstelt.

Vera Jans zegt dat de Vlaamse Regering een aantal maatregelen heeft genomen. Uitstel is weinig zinvol. Deze beleidsoverschrijdende maatregelen verdienen alle kansen.

Katia Segers steunt de oprichting van het kennisplatform binnen de werkgroep Integriteit. Het voorstel van resolutie gaat echter verder en vraagt tal van zaken die nog niet bestaan, maar wel essentieel zijn om tot een integrale aanpak te komen.

Peter Persyn sluit zich aan bij mevrouw Jans.

Freya Saeys vindt een stand van zaken belangrijk.

Katia Segers is bereid op een stand van zaken te wachten alvorens over dit voorstel van resolutie te stemmen. Volstaan de genomen maatregelen of is het de ambitie om verder te gaan? Het zou jammer zijn mocht de ambitie om tot een meer gestructureerde aanpak te komen, niet gedeeld worden.

Vera Jans steunt de beleidsdomeinoverschrijdende aanpak van de Vlaamse Regering. Maatregelen en budgetten illustreren dat het niet om woorden maar om daden gaat. Een voorstel van resolutie met aanbevelingen goedkeuren, is weinig zinvol. Uit de opgesomde maatregelen kan alleen maar worden afgeleid dat de meerderheid wel ambitieus is op dit vlak.

Ook op de vraag van *Katia Segers* om hierover van gedachten te wisselen met minister Vandeurzen, gaat de meerderheid niet in.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt met 2 stemmen tegen 8 niet aangenomen.

Bart VAN MALDEREN,
voorzitter

Vera JANS
Freya SAEYS,
verslaggevers